

Predmet: Srebrenica II

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 9/21

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Optuženi: Milenko Živanović

Sudsko veće: sudija Mirjana Ilić, predsednica veća
sudija Zorana Trajković, članica veća
sudija Bojan Mišić, član veća

Glavni pretres: 07.07.2023.

Zbog promene člana sudskog veća, glavni pretres je počeo iznova. Na saglasan predlog stranaka konstatovano je da je optužnica pročitana. Optuženi se izjasnio da je istu razumeo, da se ne oseća krivim i da u celosti ostaje pri ranije iznetoj odbrani. U uvodnom izlaganju, javni tužilac za ratne zločine i branilac optuženog naveli su da ostaju pri svim ranije iznetim predlozima.

Ispitivanje svedoka Rajka Krsmanovića

Svedok odbrane Rajko Krsmanović naveo je da je u kritičnom periodu bio načelnik saobraćajne službe u Drinskom korpusu. General Krstić mu je naredio da obezbedi 100 autobusa za prevoz ljudi. To naređenje je dobio preko sredstava veze, i radi se o razgovoru koji je Armija BiH presrela, a čiji transkript se koristio u više postupaka pred Haškim tribunalom, pa je svedok isti i pročitao. Po rečima svedoka, ispostavilo se kasnije da ovo naređenje nije imalo nikakvu snagu. Svedok je 12. juna 1995. godine došao u Potočare, gde su se počeli skupljati autobusi nad kojima general Krstić nije imao nikakvu nadležnost. Video je da su se ljudi koji su bili u Potočarima ukrcavali u autobuse, i najveći deo njih je istog dana i prebačen do teritorije pod kontrolom Armije BiH, a nešto manji broj je prebačen u toku sutrašnjeg dana. Tada mu je Krstić naredio da obezbedi prevozna sredstva kojima bi se pripadnici VRS prebacili u Žepu. U tom periodu svedok nije imao nikakav kontakt sa optuženim. O svim preduzetim radnjama obavestavao je isključivo generala Krstića. Nije mu poznato da li je 12. i 13. jula 1995. godine Krstić bio podređen optuženom. Objasnio je da akt o mobilizaciji prevoznih sredstava nije pisao optuženi, jer taj akt nikada nije predat na šifru, kao ni akt o regulisanju saobraćaja u Bratuncu. Ove odluke nisu ekspedovane primaocu jer na njima nema potpisa. Akt o regulisanju saobraćaja je u ingerenciji logistike. Pečat na dokumentu potvrđuje da je isti primljen u organ veze, ali dokument bez potpisa nije mogao biti dalje otposlani. Ovakav akt nije proizvodio nikakvo dejstvo jer ni optuženi nije imao pravo da angažuje prevozna sredstva koja nisu bila u vlasništvu jedinice. Naredbu za mobilizaciju vozila moglo je da izda samo Ministarstvo odbrane.

Ispitivanje svedoka Vladimira Mitrića

Svedok odbrane Vladimir Mitrić objasnio je da je u Srebrenici bio u novembru mesecu 1992. godine kao ratni reporter RTV Novi Sad. Pri konvoju humanitarne pomoći za Srebrenicu pokušao je da pređe na teritoriju Republike Srpske iz pravca Bajine Bašte u Skelane. Obzirom da su u Skelanima ranije pripadnici Armije BiH ubili neke Srbe, narod je nije dozvolio da taj konvoj uđe. UNHCR je insistirao da taj konvoj prođe, pa je konačno bilo dogovoreno da konvoj ide preko Bratunca. Tada se u gradu okupila velika grupa civila koja je blokirala konvoj. Optuženi je stao ispred konvoja i uspeo je da ga

provede kroz Bratunac, ubeđujući ljude da treba da ga propuste. Taj konvoj ne bi prošao da ga optuženi nije sproveo. Nakon ovog, drugi konvoji su prolazili bez problema. Zbog omogućavanja prolaska tom konvoju, bilo je dosta žalbi Radovanu Karadžiću na optuženog. Optuženi je bio komandant Drinskog korpusa, a civilna vlast je bila nadležna za sve. Tako je Miroslav Deronjić, koji je bio predsednik SDS Bratunac, kao i kriznog štaba opštine Bratunac – glavna ličnost u Bratuncu – imao veoma negativno mišljenje o optuženom. Pošto je imao veliki uticaj na Karadžića, često mu se i žalio na optuženog. Svedok je naveo da mu je general Filip Morion, koji je tada bio komandant trupa UN u BiH, rekao kako je Naser Orić u Srebrenici prodavao humanitarnu pomoć. Kroz konvoje humanitarne pomoći u Srebrenicu su dopremljene i 2 tone nafte, od kojih je Orić za sebe uzeo 1,2 tone. Ako je u Srebrenici bilo izgladnjivanja, to je činio Orić, jer on nije delio, nego prodavao humanitarnu pomoć. Od generala Manojla Milovanovića, načelnika Glavnog štaba VRS, saznao je da je optuženi veoma nepopularan kod Deronjića i Karadžića, te da su ga njih dvojica zvali „ludi Živanović”. Znalo se „ko je čiji general”, a optuženi je važio kao neposlušan.

U nastavku dokaznog postupka, na saglasan predlog stranaka, izvršen je uvid u ranije izvedene pismene dokaze i zapisnike ispitivanju svedoka tokom ranijih glavnih pretresa. Sudsko veće je konstatovalo da su svedoci Čamil Omanović i Bego Ademović u međuvremenu preminuli, te da je tužilac za iste dostavio izvode iz MKU. Odbrana se protivila da se u toku dokaznog postupka pročitaju iskazi tih svedoka datih u predmetu protiv Krstića pred MKTJ, obzirom da radnje koje oni opisuju nisu u vezi sa konkretnom optužnicom. Odbrana je u ranijem periodu predložila da se pročitaju izjave svedoka Milenka Lazića i Miroslava Deronjića date pred MKTJ u postupku protiv Slobodana Miloševića, kao i presude MKTJ u predmetima protiv Vujadina Popovića i Radisava Krstića. Ovo iz razloga jer je Krstić izjavio da je on izvršio dela za koja se optuženi tereti, a u presudi protiv Popovića govori se ko je autor direktive broj 7 i da je Krstić odstupio od plana operacije „Krivaja”. Takođe je predloženo da se pročita transkript iskaza Ričarda Batlera, vojnog veštaka optužbe koji je svedočio pred MKTJ u postupku protiv Ratka Mladića, te iskaz svedoka Johanesa Rutena, pripadnika Holandskog bataljona u Srebrenici, datog u istom postupku.

Sud je prihvatio predlog odbrane da se kao svedoci ispituju Radojka Filipović, Milenko Jevđević i Radomir Pavlović.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 22. septembar 2023. godine, sa početkom u 9:30 časova.